

January 2022

## การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

พิศุทธิ์ภรณ์ จินะวงศ์

ศิวะพร ภู่อึ้ง

จุฑาภรณ์ มาสันเทียะ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>



Part of the [Education Commons](#)

### Recommended Citation

จินะวงศ์, พิศุทธิ์ภรณ์; ภู่อึ้ง, ศิวะพร; and มาสันเทียะ, จุฑาภรณ์ (2022) "การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร," *Journal of Education Studies*: Vol. 50: Iss. 1, Article 11.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.50.1.10

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol50/iss1/11>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact [ChulaDC@car.chula.ac.th](mailto:ChulaDC@car.chula.ac.th).



การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

A Factor Analysis of Cross-Cultural Competence of Teachers

Under the Bangkok Metropolitan Administration

พิศุทธิ์ปภาณ จินะวงศ์<sup>1\*</sup> ศิวะพร ภูพันธ์<sup>2</sup> และ จุฑาภรณ์ มาสันเทียะ<sup>3</sup>

Pisutpaphan Chinawong<sup>1\*</sup> Siwaporn Poopan<sup>2</sup> and Juthaporn Masantiah<sup>3</sup>

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 324 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และทักษะส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ( $\chi^2 (14, N = 324) = 21.92; p = 0.08; GFI = 0.98; AGFI = 0.96; RMR = 0.01; RMSEA = 0.04$ ) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความตระหนักทางวัฒนธรรมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และทักษะส่วนบุคคล 2) โดยภาพรวม ครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.37)

**คำสำคัญ :** สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

Article Info: Received 24 January, 2022; Received in revised form 19 February, 2022; Accepted 23 February, 2022

<sup>1</sup> ครูโรงเรียนสุเหร่าลาดพร้าว สำนักงานเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร อีเมล : Krutum.pisutpaphan@gmail.com

Teacher, Suraoladprao School, Wang Thong Lang, Bangkok Metropolitan Administration (BMA) Email: Krutum.pisutpaphan@gmail.com

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อีเมล : siwaporn.poo@mahidol.ac.th

Lecturer in Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University Email: siwaporn.poo@mahidol.ac.th

<sup>3</sup> อาจารย์ประจำภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อีเมล : Chuthaphon.star@gmail.com

Lecturer in Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University  
Email: Chuthaphon.star@gmail.com.

\* Corresponding Author

### Abstract

The purposes of this study were (1) to analyze the factors of cross-cultural competence of teachers under the Bangkok Metropolitan Administration (BMA) and (2) the levels of cross-cultural competence of teachers under study. The sample of 324 teachers from schools under the BMA was compiled by using multi-stage random sampling. The research instrument used in the study was a cross-cultural competence test of the teachers with a reliability at 0.95. The data were analyzed with descriptive statistics and second-order confirmatory factor analysis. The study found that the factors of cross-cultural competence of the teachers under the BMA comprised of three components: cultural awareness, knowledge, and understanding of culture and personal skills. The results of second-order confirmatory factor analysis of measurement model of cross-cultural competence of the teachers under BMA had goodness-of-fit with the empirical data ( $\chi^2$  (14, N=324) = 21.92;  $p$  = 0.08; GFI = 0.98; AGFI = 0.96; RMR = 0.01; RMSEA = 0.04). Once the factors of cross-cultural competence of the teachers under the BMA were considered, cultural awareness had the highest factor loading of all components, followed by cultural knowledge and understanding culture, and personal skills. Overall, the level of cross-cultural competence of teachers under BMA was at a high level (average = 4.09, standard deviation = 0.37).

**Keywords:** cross-cultural competence, confirmatory factor analysis, teachers under Bangkok metropolitan administration

### บทนำ

วัฒนธรรมของคนแต่ละสังคมมีความหลากหลาย วัฒนธรรมสามารถแบ่งได้ในสองมิติ คือ 1) มิติของกระบวนการที่มุ่งอธิบายว่าวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของคนในสังคม (way of life) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น วิธีการกิน วิธีการนอน การอยู่ร่วม กระบวนการอบรมปลูกฝังเรื่องต่าง ๆ ให้กับคนในสังคม ซึ่งมีความแตกต่างหรือเหมือนกันในแต่ละสังคม มีการถ่ายทอดระหว่างสังคมได้ และ 2) มิติของผลลัพธ์ โดยมุ่งอธิบายว่าวัฒนธรรมเป็นผลรวมของระบบความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ จริยธรรม กฎหมาย ประเพณี ตลอดจน ความสามารถและอุปนิสัยต่าง ๆ เป็นผลมาจากการเป็นสมาชิกของสังคม ลักษณะพื้นฐานของวัฒนธรรม และบุคคลที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาอยู่ร่วมกัน ก่อเกิดเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรมขึ้นในสังคม ซึ่งความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่อาจก่อให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมและภูมิหลังไม่เหมือนกัน อาจส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม (อมรา พงศาพิชญ์, 2547) เช่นเดียวกับในระบบการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม เนื่องจากจำนวนการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่เพิ่มมากขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลางของประเทศไทย มากถึงร้อยละ 40.80 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) ส่งผลทำให้จำนวนนักเรียนในโรงเรียนของสังกัดกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น และเกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นภายในโรงเรียนตามไปด้วย โดย Ford and Whiting (2008) ได้อธิบายถึงโรงเรียนและสังคมในโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากโดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของนักเรียนที่มาจากต่างถิ่น สอดคล้องกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2559) ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า กรุงเทพมหานครอยู่ในพื้นที่ศูนย์รวมความเจริญมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการศึกษามีการปกครองรูปแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร ทำให้นโยบายด้านการศึกษาถูกผลักดันให้เกิดขึ้นจริงและการเปิดเสรีประชาคมอาเซียนทำให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย และการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภาคแรงงานเข้ามาสู่กรุงเทพมหานคร นักเรียนที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนไม่ถูกจำกัดชาติและวัฒนธรรม สอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรม การที่ครูจะสามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้นั้น ครูควรจะต้องมีความสามารถทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ครูควรที่จะมีความรู้ ความเข้าใจในความแตกต่าง ทั้งในมิติของความแตกต่างระหว่างผู้เรียน สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่าง สามารถลดความขัดแย้งที่เกิดจากการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างอย่างมีประสิทธิภาพ (McDonald et al., 2008 อ้างถึงใน ณิชภา จันทรเพ็ญ, 2555) ลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural competence) ซึ่งถือเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญตัวแปรหนึ่งซึ่งสามารถนำไปใช้ในการทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนได้โดยตรง ครูที่มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงย่อมมีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของครูที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้เรียนเป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดการบูรณาการทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมและภาษาอย่างมีศักยภาพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสำเร็จทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียนทุกคน (Smith, 2004)

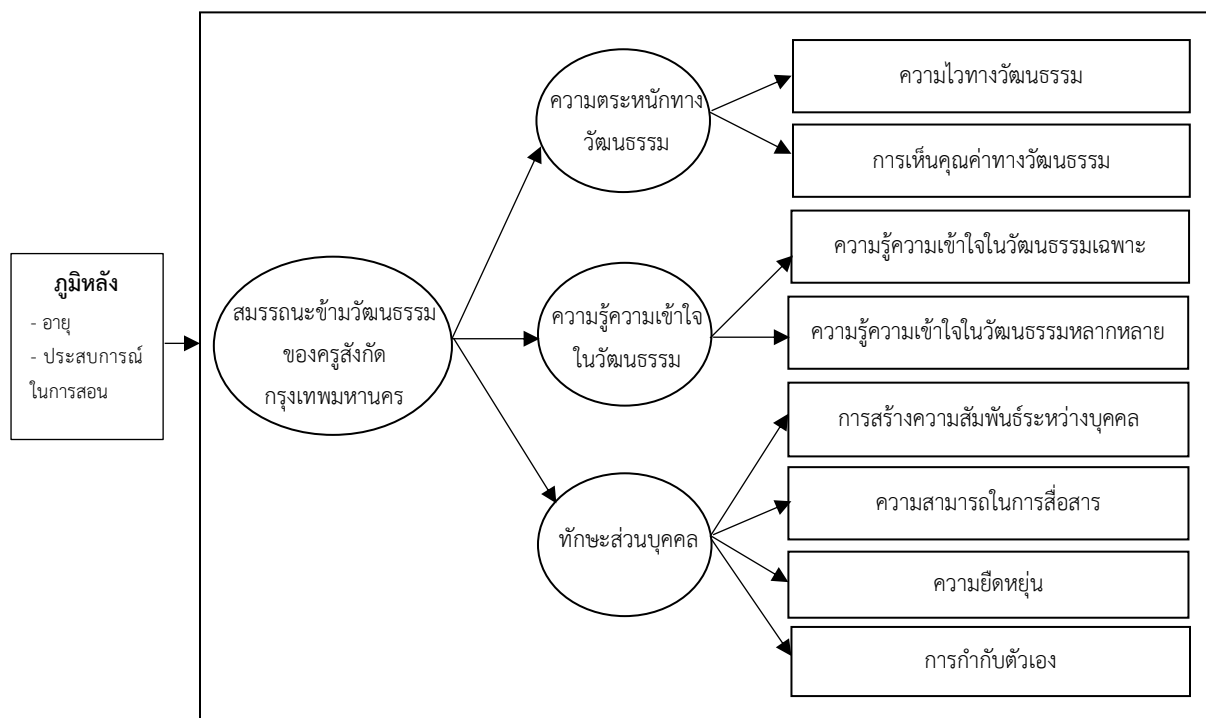
สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูสังกัดกรุงเทพมหานครให้เป็นครูที่มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ซึ่งนับเป็นสิ่งจำเป็นและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ “มหานครแห่งเอเชีย” (Bangkok: Vibrant of Asia) ของกรุงเทพมหานคร (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2556) ดังนั้น คณะนักวิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมถึงวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับองค์ประกอบและน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมถึงระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ผลการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ในฐานะเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบครั้งนี้ไปใช้วางแผนการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีความเหมาะสมได้ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังก่อให้เกิดประโยชน์ในฐานะเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งนักวิชาการหรือนักวิจัยที่สนใจการวัดตัวแปรสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู สามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูต่อไป

#### กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู สามารถกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือ โมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความตระหนักทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ความไวทางวัฒนธรรม และการเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมเฉพาะ และความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมหลากหลาย และองค์ประกอบที่ 3 ทักษะส่วนบุคคล ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสามารถในการสื่อสาร ความยืดหยุ่น และการกำกับตัวเอง (กมลชนก ชำนาญ, 2556; โกเมศ สุพลภัก, 2555; ชุตินันท์ จันทรเสนานนท์, 2553) นอกจากนี้ Balcaza et al. (2009) ได้สำรวจและเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย พบว่า ภูมิหลังของผู้ที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพส่งผลต่อสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมที่ต่างกัน (ภาพ 1)

ภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย



## วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

## วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อบรรยายและทำความเข้าใจองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร และระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

## ประชากรและตัวอย่างการวิจัย

ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 14,375 คน (กองการเจ้าหน้าที่ กรุงเทพมหานคร, 2561)

ตัวอย่างการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ ตามแนวคิดของ Hair et al. (2014) ซึ่งกำหนดให้มีขนาดตัวอย่าง เท่ากับ 20 หน่วย ต่อ 1 พารามิเตอร์ โดยโมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจำนวน 22 พารามิเตอร์ ดังนั้นขนาดตัวอย่างควรมีจำนวน 440 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบ 3 ขั้นตอน (three-stage random sampling) โดยรายละเอียดการสุ่มตัวอย่าง คือ ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามเขตการบริหารงาน สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 6 กลุ่ม และทำการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มเขตการปกครอง (สำนักงานเขต) จำนวนกลุ่มละ 3 เขตการปกครอง

(สำนักงานเขต) ได้ทั้งหมด 18 เขตการปกครอง (สำนักงานเขต) ชั้นที่ 2 ทำการสุ่มอย่างง่าย สุ่มโรงเรียนในแต่ละเขต การปกครอง (สำนักงานเขต) เขตการปกครองละ 2 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 36 โรงเรียน และ ชั้นที่ 3 ทำการสุ่มอย่างง่าย สุ่มครูที่ ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 9-13 คน จาก 36 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 440 คน แต่ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร กลับคืนมาจำนวน 324 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.67 ดังนั้นตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 324 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมคำตอบ และ ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบ ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรม จำนวน 12 ข้อ 2) องค์ประกอบด้านความเข้าใจในวัฒนธรรม จำนวน 12 ข้อ และ 3) องค์ประกอบด้านทักษะส่วนบุคคล จำนวน 24 ข้อ ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนี IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ทั้งนี้ จากการนำแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมไปทดลองใช้ (try out) และวิเคราะห์ ความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ความเที่ยงของ แบบวัด ฯ ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.95 จากผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่าแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบวัด ฯ ที่ให้ผลการวัด ที่มีความตรงและความเที่ยง

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามวันและเวลาที่โรงเรียนที่เป็น ตัวอย่างอนุญาต โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้กับครูในช่วงพักกลางวัน และขอรับคืน หรือ ขอความอนุเคราะห์ให้ครูที่รู้จักในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างช่วยรวบรวมแบบวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม และอีกวิธีการหนึ่งคือ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกของผู้ประสานงานในการส่งแบบสอบถามกลับคืน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรภูมิหลังของตัวอย่างการวิจัย โดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

2) การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (assumption) เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรในโมเดลการวัด สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันและมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยสามารถตรวจสอบด้วยค่าสถิติ คือ (1) ค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติ ทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้ เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) หรือไม่ ทั้งนี้ หากพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity มีค่า  $p < .05$  แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการวัดสมรรถนะ ข้ามวัฒนธรรม ฯ แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ (2) ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin measures of sampling adequacy (KMO) ซึ่งเป็นค่าดัชนีเปรียบเทียบขนาดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และขนาดของสหสัมพันธ์ บางส่วน (partial correlation) หากพิจารณาค่าดัชนี KMO มีค่าสูงกว่า 0.70 แสดงว่า ตัวแปรต่าง ๆ ของข้อมูลชุดนี้ มีความสัมพันธ์ภายในต่อกันมากพอ และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Hair et al., 2014)

2.2) การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL)

3) การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผล โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูงมาก ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำ และ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำมาก

### ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรภูมิหลังของตัวอย่างการวิจัย พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 324 คน มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี และช่วงอายุ 31-40 ปี ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 30.90 และร้อยละ 30.60 ตามลำดับ) รองลงมา คือ ช่วงอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 24.20) และ ช่วงอายุ มากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 13.90 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการสอนของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 38.00) รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการสอน 1-4 ปี (ร้อยละ 30.30) ประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี (ร้อยละ 26.20) โดยประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.20

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจตรงกัน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอกำหนดรายละเอียดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 8 ตัวแปร คือ ความไวทางวัฒนธรรม (SENS) การเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม (VALU) ความรู้ในวัฒนธรรมเฉพาะ (SKNO) ความรู้ในวัฒนธรรมหลากหลาย (MKNO) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (RELA) ความสามารถในการสื่อสาร (COMU) ความยืดหยุ่น (FLEX) และการกำกับตนเอง (REGU) สำหรับสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง จำนวน 4 ตัวแปร คือ สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร (CCC) ความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE) ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW) และทักษะส่วนบุคคล (SKIL)

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีจำนวน 28 คู่ โดยตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.19 ถึง 0.65 เมื่อพิจารณาค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีค่าเท่ากับ 1085.40 ( $p = .00$ ) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลลิก (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.88 ซึ่งมีค่าสูง (เข้าใกล้ 1.00) ผลการวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต่าง ๆ ของข้อมูลชุดนี้มี ความสัมพันธ์กันและมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ (ตาราง 1)

## ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่า Barlett's Test of Sphericity และ ค่าสถิติไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน (KMO) ของการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	SENS	VALU	SKNO	MKNO	RELA	COMU	FLEX	REGU
SENS	1.00							
VALU	0.37**	1.00						
SKNO	0.43**	0.49**	1.00					
MKNO	0.47**	0.48**	0.65**	1.00				
RELA	0.35**	0.43**	0.47**	0.62**	1.00			
COMU	0.45**	0.19**	0.36**	0.42**	0.46**	1.00		
FLEX	0.42**	0.40**	0.47**	0.59**	0.55**	0.52**	1.00	
REGU	0.38**	0.42**	0.42**	0.52**	0.54**	0.42**	0.61**	1.00
Mean	3.87	4.39	4.13	4.06	4.19	3.77	4.12	4.12
SD	0.59	0.47	0.49	0.48	0.49	0.58	0.47	0.50

Bartlett's Test of Sphericity = 1085.40 df = 28  $p = .000$

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) = 0.88

หมายเหตุ : \*\*  $p < .01$

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครมี 3 องค์ประกอบ คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE) ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW) และทักษะส่วนบุคคล (SKILL) โดยโมเดลสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ( $\chi^2 (14, N = 324) = 21.92; p = 0.08; GFI = 0.98; AGFI = 0.96; RMR = 0.01; RMSEA = 0.04$ ) พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 21.92 ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.08 ( $p = 0.08$ ) ที่องศาอิสระเท่ากับ 14 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) เท่ากับ 0.96 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR) เท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ 0.04 ซึ่งมีค่าน้อยมากเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า โมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว (ทั้ง 8 ตัวแปร) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.29 ถึง 0.42 แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำหรับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.87 ถึง 0.97 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า สามารถเรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE) ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW) และทักษะส่วนบุคคล (SKIL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.97, 0.96 และ 0.86 ตามลำดับ โดยตัวแปรความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE) และตัวแปรความรู้



ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันมาก ทั้งนี้ ตัวแปร ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความผันแปรร่วมกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร (CCC) ร้อยละ 94.00, 91.00 และ 74.00 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบเหล่านี้ แสดงว่า สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถวัดได้จากความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE) ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW) และทักษะส่วนบุคคล (SKIL)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนสเกลองค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครในรูปของสมการ คือ

$$CCC = 0.97 (AWAE) + 0.95 (KNOW) + 0.87 (SKIL)$$

รายละเอียดผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร (ตาราง 2) และ (ภาพ 2)

**ตาราง 2**

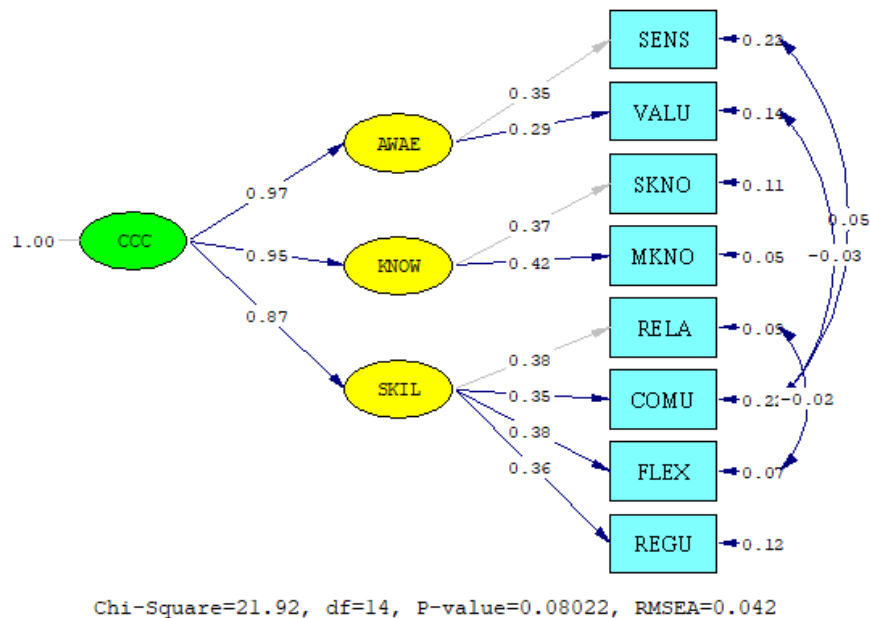
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ของโมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R <sup>2</sup>	ส.ป.ส.คะแนน องค์ประกอบ
	b(SE)	$\beta$			
การวิเคราะห์องค์ประกอบ อันดับที่หนึ่ง					
ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE)					
1. ความไวทางวัฒนธรรม	0.35	0.59	<--->	0.35	0.26
2. การเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม	0.29(0.03)	0.62	8.64**	0.39	0.40
ด้านความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW)					
1. ความรู้ในวัฒนธรรมเฉพาะ	0.37	0.75	<--->	0.56	0.45
2. ความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	0.42(0.03)	0.88	14.16**	0.77	1.01
ด้านทักษะส่วนบุคคล (SKIL)					
1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.38	0.79	<--->	0.62	0.67
2. ความสามารถในการสื่อสาร	0.35(0.03)	0.60	10.27**	0.36	0.19
3. ความยืดหยุ่น	0.38(0.03)	0.83	13.40**	0.69	0.82
4. การกำกับตัวเอง	0.36(0.03)	0.72	12.20**	0.51	0.31
การวิเคราะห์องค์ประกอบ อันดับที่สอง					
ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรม (AWAE)	0.97(0.09)	0.97	10.42**	0.94	-
ด้านความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม (KNOW)	0.95(0.07)	0.96	12.93**	0.91	-
ด้านทักษะส่วนบุคคล (SKIL)	0.87(0.07)	0.86	13.00**	0.74	-
Chi-square = 21.92 df = 14 p = 0.08 GFI = 0.98 AGFI = 0.96 RMR = 0.01 RMSEA = 0.04					

หมายเหตุ : \*\* p < .01

ภาพ 2

องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง



หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่ใช้ในโมเดล ○ หมายถึง ตัวแปรแฝง □ หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้

3. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ในภาพรวม สมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง ( $M = 4.09$ ) เมื่อพิจารณาตัวแปรอายุ พบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครในทุกช่วงอายุ มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง โดยช่วงอายุ 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $M = 4.14$ ) รองลงมาคือ ช่วงอายุ มากกว่า 50 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี และช่วงอายุ 31-40 ปี ( $M = 4.09, 4.07$  และ  $4.06$  ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตัวแปรประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในทุกกลุ่ม มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง โดยครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์สอน 11 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $M = 4.14$ ) รองลงมา คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-4 ปี 5-10 ปี และ น้อยกว่า 1 ปี ( $M = 4.09, 4.04$  และ  $3.69$  ตามลำดับ) (ตาราง 3)

ตาราง 3

ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	n	M	SD	ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม
อายุ				
- 20-30 ปี	100	4.07	0.34	สูง
- 31-40 ปี	99	4.06	0.41	สูง
- 41-50 ปี	80	4.14	0.35	สูง
- มากกว่า 50 ปี	45	4.09	0.35	สูง

## ตาราง 3 (ต่อ)

ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	n	M	SD	ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม
ประสบการณ์ในการสอน				
- น้อยกว่า 1 ปี	17	3.69	0.38	สูง
- 1-4 ปี	99	4.09	0.34	สูง
- 5-10 ปี	85	4.04	0.38	สูง
- 11 ปี ขึ้นไป	123	4.14	0.37	สูง
รวม	324	4.09	0.37	สูง

หมายเหตุ : ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 5 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 ระดับสูงมาก ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ระดับสูง ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ระดับต่ำ และ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ระดับต่ำมาก

## อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า โมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และทักษะส่วนบุคคล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ใกล้เคียงกัน (0.97, 0.96 และ 0.87 ตามลำดับ) แสดงว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสำคัญพอ ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตาม มีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม และความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด และใกล้เคียงกันมาก โดยความตระหนักทางวัฒนธรรม มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ สามารถอธิบายการมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมได้มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการที่ครูจะมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ครูต้องมีความตระหนักทางวัฒนธรรมเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ Lynch และ Hanson (1998 อ้างถึงใน ณิชภา จันทรเพ็ญ, 2555) ได้อธิบายว่า ผู้ที่มีความรู้ลึก การรับรู้ และแสดงออกในทางที่ยอมรับ เคารพความหลากหลายในทางชาติพันธุ์ สังคมวัฒนธรรม และภาษา เป็นลักษณะที่สำคัญของผู้ที่มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ความตระหนักทางด้านวัฒนธรรมจะส่งผลต่อความสามารถในด้านต่าง ๆ และการได้รับการสนับสนุนจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการทำงาน (McKoy, 2006) สำหรับตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม กล่าวคือ การที่ครูมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม ทั้งความรู้ในวัฒนธรรมเฉพาะของตนเองและมีความรู้ในวัฒนธรรมหลากหลาย จะช่วยให้ครูสามารถรับรู้ สื่อความหมาย และเข้าใจในวัฒนธรรมทั้งของตนเองและบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี สามารถยอมรับและปรับความคิดและพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจิตรา โชติพมาย (2559) พบว่า โมเดลการวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และทักษะทางวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม รองลงมา คือ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และทักษะทางวัฒนธรรม ตามลำดับ

2. จากผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กำหนดให้มีหน่วยงานในการรับผิดชอบในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรกรุงเทพมหานคร เช่น สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาตนเองด้านวัฒนธรรมเพื่อรองรับ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร, 2562) อีกทั้งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะในเรื่องมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู การมีข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานความรู้ เรื่องภาษาและวัฒนธรรมให้ครูยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการพัฒนาครูในเรื่องสมรรถนะ และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง การสร้างความตระหนักให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเต็มความสามารถบนพื้นฐานสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง ซึ่งผลจากการที่กรุงเทพมหานครมีหน่วยงานในการพัฒนาข้าราชการในทุกมิติจึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลชนก ชำนาญ (2556) พบว่า ผลการวัดระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครูมีระดับความสามารถทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง เนื่องจากสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมเป็นความสามารถ และทัศนคติของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างราบรื่น ตลอดจนความชำนาญของบุคคลในการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมหลักของแต่ละสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาตามภูมิหลัง พบว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีอายุน้อยและมีประสบการณ์ในการสอนนาน มีระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่า ครูที่มีอายุน้อยและมีประสบการณ์ในการสอนน้อย ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีอายุน้อยและมีประสบการณ์ในการสอนนานในโรงเรียนของสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ศูนย์รวมความเจริญมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการศึกษามีการปกครองรูปแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร มีการเคลื่อนย้ายอพยพของประชากรจากชนบทเข้าสู่เมือง ตลอดจนแรงงานไทย – ต่างด้าว (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559) อีกทั้ง ด้วยลักษณะธรรมชาติของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร นับเป็นโรงเรียนที่รองรับนักเรียนจากหลายเชื้อชาติ เช่น ลาว พม่า กัมพูชา ซึ่งเป็นบุตรของแรงงานข้ามชาติ และผู้ลี้ภัยชาวโซมาเลีย เป็นผลทำให้ครูที่สอนในโรงเรียนได้มีโอกาสได้พบเจอนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งจะส่งผลเป็นประสบการณ์ที่ครูได้เรียนรู้ ปรับตัว และพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมของตนเอง ส่งผลให้ครูมีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถ และทัศนคติ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดการของการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต ทั้งจากการฝึกฝนและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว (จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2554; สิริอร วิชชาวุธ, 2554; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2553; อัครา เอิบสุขสิริ, 2556; Marcy, 2000) ทำให้ครูที่มีอายุน้อยและมีประสบการณ์ในการสอนนานได้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจนเกิดการเรียนรู้ ปรับตัว และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และทักษะส่วนบุคคลให้กับนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. โมเดลการวัดสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกัน แสดงว่า องค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสำคัญพอ ๆ กัน ข้อค้นพบเหล่านี้ จึงเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถนำข้อมูลองค์ประกอบและน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลสำหรับการออกแบบ วางแผน การดำเนินโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสำหรับบุคลากรครูสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาที่เป็นสถาบันการผลิตครู สามารถนำข้อมูลองค์ประกอบและน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของ

ครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลสำหรับการออกแบบหลักสูตร หรือออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม (soft skills) ให้กับนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิตต่อไป

2. ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการท้าทายการเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรพัฒนาครูให้มีสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูงมาก เพื่อเป็นการรองรับหรือแสดงให้เห็นถึงการทันต่อการเปลี่ยนแปลงของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายของนักเรียนที่มาจากหลายเชื้อชาติอย่างแท้จริง

3. จากผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีอายุน้อยและประสบการณ์ในการสอนนานมีระดับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าครูที่มีอายุน้อยและประสบการณ์ในการสอนน้อย ข้อมูลส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีอายุและประสบการณ์ในการสอนมากกว่า สามารถถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และทักษะส่วนบุคคลได้ดี ทั้งนี้ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือผู้บริหารสถานศึกษา สามารถดำเนินการในลักษณะกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างครูผู้อาวุโสที่มีประสบการณ์การเป็นครูมายาวนานกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า เพื่อเป็นกลไกการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมให้กับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าได้เรียนรู้เกี่ยวกับความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และทักษะส่วนบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

#### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามจากครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษา และพัฒนากรอบหลักสูตรสมรรถนะเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป รวมถึง เพื่อประโยชน์ในการออกแบบหลักสูตร หรือออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม (soft skills) ให้กับนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิตต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะตัวอย่างที่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างการวิจัยที่มาจากโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในภาพรวมทั้งประเทศ โดยครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในภาพรวม ซึ่งเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) มากยิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะตัวอย่างที่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย ดาก กาญจนบุรี เป็นต้น เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีบริบทเฉพาะ คือ มีการลงทุนจากต่างชาติ มีแรงงานข้ามชาติ และมีการค้าระหว่างชายแดน

#### รายการอ้างอิง

##### ภาษาไทย

กมลชนก ชำนาญ. (2556). *การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู* [วิทยานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/43874>

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองการเจ้าหน้าที่ กรุงเทพมหานคร. (2561). สถิติกรุงเทพมหานคร : จำนวนครู. <http://www.bangkok.go.th/bangkok-education/page/sub/11493/พ.ศ.2561>.
- โกเมศ สุพลภัก. (2555). การรับรู้และการสื่อสารเพื่อการจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมของบริษัทข้ามชาติในประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/37786>
- จิราภา เต็งไธรัตน์. (2554). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชุตินันท์ จันทรเสนานนท์. (2553). การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/21291>
- ณิชาภา จันทรเพ็ญ. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้และสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของครู : การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของการวัดตามภูมิหลังของครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/45043>
- สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร. (2562). แผนพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. (ม.ป.ท.).
- สำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2563). ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). การสำรวจการย้ายถิ่นฐานของประชากร พ.ศ. 2562. กองสถิติพยากรณ์.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2556). วิสัยทัศน์กรุงเทพฯ 2575 : กรุงเทพฯ มหานครแห่งเอเชีย Bangkok: Vibrant of Asia. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริอร วิชาวุธ. (2554). จิตวิทยาการเรียนรู้. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจิตรา โชปิมาย. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (อุดรธานี) [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. <http://khoon.msu.ac.th/fulltextman/full4/sujitta11402/titlepage.pdf>
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2547). มนุษย์กับวัฒนธรรมในสังคมและวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 9). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครา เอิบสุขสิริ. (2556). จิตวิทยาสำหรับครู. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

## ภาษาอังกฤษ

- Balcazar, F. E., Suarez-Balcazar, Y., & Taylor-Ritzler, T. (2009). Cultural competence: Development of a conceptual framework. *Disability & Rehabilitation*, 31(14), 1153-1160.
- Ford, D. Y., & Whiting, G. W. (2008). Cultural competence: Preparing gifted students for a diverse society. *Roeper Review*, 30(2), 104-110.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis: Pearson new international edition* (7th ed.). Pearson Education Limited.
- Marcy, P. D. (2000). *Psychology of learning for instruction* (2nd ed.). Allyn & Bacon.

- McKoy, C. L. (2006). Pre-service music teachers multicultural awareness exposures and attitudes: A preliminary study. *Southern Music Education Journal*, 2(1), 78-94.
- Smith, P. (2004). *Speaking out on assessment of multicultural competences and outcomes: Some cautions*. [Paper presentation], National Conference of Multicultural/Diversity Outcomes. Kansas City, USA.